

کودکان ناسازگار

پرخاشگری و عصبانیت در همه کودکان دیده می‌شود. حتی نوزادان هنگام گرسنگی، تشنگی یا زمانی که درد دارند، جیغ می‌کشند و بی‌قراری می‌کنند.

جام جم آنلاین: پرخاشگری و عصبانیت در همه کودکان دیده می‌شود. حتی نوزادان هنگام گرسنگی، تشنگی یا زمانی که درد دارند، جیغ می‌کشند و بی‌قراری می‌کنند.
روان‌شناسان کودک بر این باورند که بروز رفتارهای اینچنینی تا سه سالگی در بسیاری موارد طبیعی است. اما پس از این سنین افزایش رفتارهای پرخاشگرانه باید درمان شود.

دکتر فریبا عرب‌گل، فوق‌تخصص روانپزشکی کودک و نوجوان در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: طولانی‌شدن زمان رفتارهای پرخاشگرانه، تکرار آن در طول روز و شدت این رفتارها، در کنار شکل این نوع رفتارها می‌تواند تعیین‌کننده طبیعی یا غیرطبیعی بودن آن باشد.

به بیان دیگر اگر رفتارهای پرخاشگرانه کودک با آسیب زدن به خود، دیگران یا تخریب اشیاء همراه باشد، باید مورد بررسی‌های دقیق از نظر رفتارشناسی و روان‌شناسی قرار بگیرد.

رفتارهای پرخاشگرانه دو تا سه ساله‌ها

بسیاری از روان‌شناسان می‌گویند که بیشتر پرخاشگری‌های کودکان به منظور آسیب رساندن به دیگران نیست، بلکه برای حفظ حریم مالکیت کودک است. به بیان دیگر این نوع پرخاشگری به دلیل حسن مالکیت است.

کودکان از یکدیگر اسباب بازی می‌قاچند و یکدیگر را هل می‌دهند تا به اسباب بازی‌ای که می‌خواهند بازی کنند، دست یابند. بندرت اتفاق می‌افتد که کودکان بخواهند به کسی آسیب برسانند یا از روی عصبانیت دست به پرخاشگری بزنند.

دکتر عرب‌گل در توضیح چگونگی بروز رفتارهای پرخاشگرانه غیرطبیعی از سوی کودکان می‌گوید: طولانی‌شدن این رفتارها یعنی جیغ کشیدن‌های طولانی یا برخوردهای تهاجمی که به آسیب‌زدن به خود کودک، اطرافیان یا شکستن و پرت‌کردن اشیاء منجر شود، غیرطبیعی است.

برخی کودکان به مدت یک ساعت یا حتی بیش از آن جیغ می‌کشند، سرشان را به زمین می‌کوبند، به پدر یا مادرشان با گاز گرفتن یا چنگ زدن آسیب می‌رسانند و وسایل اطرافشان را تخریب می‌کنند. چنین رفتارهایی طبیعی نیست و با گریه و ناسازگاری‌های زودگذر کودکان قابل مقایسه نیست.

والدین و خشونت غیرعادی کودکان

بسیاری از والدین در مقابل رفتارهای خشونت‌آمیز غیرعادی کودکانشان سردرگم می‌شوند و حتی در برخی موارد با بروز عکس‌العمل‌های نابجا چون برخورد فیزیکی و پرخاشگری متقابل، اوضاع را وخیم‌تر می‌کنند، اما برخورد درست از سوی والدین در مقابل خشونت غیرعادی فرزندشان چگونه باید باشد؟

روان‌شناسان کودک تأکید می‌کنند که والدین باید در مقابل رفتارهای تهاجمی و پرخاشگرانه کودکان خود با آرامش، مصمم و با نظم و

قانون روشن و واضح واکنش نشان دهند.

والدین هنگام عصبانیت کودکان به هیچ وجه نباید به بحث با کودک بپردازند یا زیاد صحبت کنند. وقتی والدین بخواهند این وضع را بلافاصله با اخطار دادن و تحریم، تهدید یا برخورد فیزیکی و پرخاشگری به نفع خود عوض کنند، نتیجه عکس می‌گیرند و حتی باعث تشدید عصبانیت و خشم کودک خود می‌شوند.

دکتر عرب‌گل نیز تأکید می‌کند: اگر رفتارهای پرخاشگرانه کودک همراه با پر تحرکی بیش از اندازه، لجبازی‌های غیرطبیعی، مشکلات خواب و رفتارهای اجتماعی نامطلوب باشد، باید از نظر روان‌شناسی مورد بررسی جدی قرار بگیرد. چراکه در چنین مواردی احتمال وجود بیماری‌هایی چون بیش‌فعالی، اضطراب، افسردگی، اوتیسم یا سایر اختلالات روان‌پزشکی مطرح است. والدین نباید از خاطر ببرند که اگر پرخاشگری بیش از حد با گوشه‌گیری، استرس و افسردگی کودک همراه باشد، نیاز به بررسی‌های روان‌شناسی و در صورت نیاز درمان دارویی و غیردارویی دارد.

عصبانیت کودک را مدیریت کنید

روان‌شناسان تأکید می‌کنند که در بسیاری موارد ریشه خشونت کودک به عواملی چون الگوبرداری از برخوردهای تنش‌زا و همراه با خشونت والدین، سایر کودکان در مهدکودک یا مشاهده فیلم‌ها و کارتون‌های خشن باز می‌گردد.

دکتر عرب‌گل می‌گوید: آنچه والدین باید مد نظر داشته باشند این است که کودکان به واسطه رفتارهای خوبشان باید تشویق شوند. همچنین برخی رفتارهای پرخاشگرانه کوچک مانند جیغ‌کشیدن و گریه‌کردن‌های گاه و بیگاه و کوتاه باید نادیده گرفته شود. بهترین واکنش والدین نادیده گرفتن رفتارهای کوچک ناشایست کودک است، بدون آن که با او قهر کنند، اما اگر رفتارهای تهاجمی کودک، شدیدتر و به قصد آسیب زدن به والدین صورت بگیرد، کنترل کودک و ممانعت از آسیب دیدن از سوی او، بهترین واکنش تلقی می‌شود.

پونه شیرازی - گروه سلامت

پونه شیرازی - گروه سلامت